

Psykiatrinen toiminta-alue

Psykiatrinen hoitotahtoni - taustatietoa käytön tueksi

Psykiatrisessa hoitotahdossa ihminen tuo esille hoitoa koskevia toiveitaan tulevaisuuden varalle. Etukäteen esitetyt toiveet ovat tärkeitä tilanteessa, jossa potilas ei itse kykene päättämään hoidostaan. Psykiatrisen hoitotahdon avulla henkilökunta saa tietoa potilaan elämänarvoista ja pystyy paremmin noudattamaan niitä hoidossa. Psykiatrinen hoitotahto vahvistaa potilaan itsemääräämisoikeutta, koska terveydenhuollon ammattilaiset kunnioittavat potilaan tahdonilmaisuja.

Milloin psykiatrinen hoitotahto kannattaa tehdä?

Pätevän psykiatrisen hoitotahdon tekeminen edellyttää, että sen tekijä riittävästi ymmärtää hoitotahdon merkityksen ja sisällön. Tämän vuoksi hoitotahto on hyvä tehdä mahdollisimman varhain. Vaikeimmissa sairauksissa on suositeltavaa, että potilas keskustele hoitavan lääkärin kanssa, milloin terveydentila on riittävän hyvä psykiatrisen hoitotahdon tekemiseen. Voit ottaa hoitotahdon puheeksi omahoitajasi tai lääkärin kanssa.

Milloin psykiatrisesta hoitotahdosta voi poiketa?

Hoitotahdosta voidaan poiketa kun

1. potilaan tahto on muuttunut
2. henkilökunnalla on vahva epäily, että hoitotahto perustuu potilaan virheelliseen käsitykseen
3. sairauden luonne ja hoitoon liittyvät seikat vaativat sitä
4. potilaan hoitaminen edellyttää mielenterveyslain tarkoittamia pakolla toteutettavia hoitotoimenpiteitä. Näitä itsemääräämisoikeuden rajoituksia käytetään vain, kun ne ovat ehdottoman välttämättömiä.

Mitä psykiatrinen hoitotahto sisältää?

Sitovat tahdonilmaisut

Tässä osiossa ihminen voi ehdottaa läheistään osallistumaan hoitoa koskeviin ratkaisuihin. Kun hoitohenkilöstö tietää, keihin potilaan läheisiin voidaan olla yhteydessä, heidän on helpompi rakentaa yhteistyötä läheisten kanssa.

Hoitoa ja itsemääräämisoikeutta koskevat toiveet

Tässä osiossa ihminen voi esittää toiveita hoidostaan. Toiveita tulee mahdollisuuksien mukaan noudattaa, jotta hoidossa kunnioitettaisiin potilaan itsemääräämisoikeutta. Hoitotahtolomakkeen voi jokainen täyttää niiltä osin, kuin katsoo sen tarpeelliseksi.

Miten hoitavat henkilöt saavat tietoa hoitotahdostani?

Psykiatrinen hoitotahto on potilaan omassa hallinnassa. Varmimmin hoitotahto toteutuu, kun lomakkeen ottaa mukaansa sairaalaan ja muihin psykiatrisiin hoitopaikkoihin. Potilaan luvalla hoitotahdosta voidaan ottaa kopio hoitavien tahojen sairauskertomuskansioihin, ja lisäksi hoitotahdon sisältö voidaan kirjata sähköiseen sairauskertomukseen. Riskitietoihin on hyvä merkitä tieto hoitotahdosta. Hoitotahto lomake voidaan myös skannata sairaskertomukseen sellaisenaan ja lisätä linkki tiedostosta PS-lehdelle (ks. [Efficia Mediakeskus - Käyttäjän opas](#)).

Psykiatrinen hoitotahto ei sisälly tällä hetkellä kansalliseen lainsäädäntöömme ja siksi se on tulkittava osaksi potilaan hyvää hoitoa. EPSHP:n hoitotahto on suoraan lainattu Carean hoitotahdosta. Carean hoitotahdon lähteenä on käytetty olemassa olevia hoitotahtoja (Pirkanmaan shp, HUS), jotka alun perin perustuvat Tervein mielin Pohjois-Suomessa Lapin osahankkeen ja Lapin sairaanhoitopiirin 2011 kehittämään hoitotahtoon.